

MÄNSKLIKA RÄTTIGHETER OCH SVENSK JURIDIK

RATIFICERADE KONVENTIONER

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Konventionen om barnets rättigheter
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor
- Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

BARNKONVENTIONEN

ARTIKEL 2

1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.

BARNKONVENTIONEN

ARTIKEL 23

2. Konventionsstaterna erkänner det handikappade barnets rätt till särskild omvårdnad och skall, inom ramen för tillgängliga resurser, uppmuntra och säkerställa att det berättigade barnet och de som ansvarar för dess omvårdnad får ansökt bistånd som är lämpligt med hänsyn till barnets tillstånd och föräldrarnas förhållanden eller förhållandena hos andra som tar hand om barnet.

3. Med hänsyn till att ett handikappat barn har särskilda behov skall det bistånd som lämnas enligt punkt 2 i denna artikel vara kostnadsfritt, då så är möjligt, med beaktande av föräldrarnas ekonomiska tillgångar eller ekonomiska tillgångarna hos andra som tar hand om barnet och skall syfta till att säkerställa att det handikappade barnet har effektiv tillgång till och erhåller undervisning och utbildning, hälso- och sjukvård, habilitering, förberedelser för arbetslivet och möjligheter till rekreation på ett sätt som bidrar till barnets största möjliga integrering i samhället och individuella utveckling, innefattande dess kulturella och andliga utveckling.

CRPD ARTIKEL 7

3. Konventionsstaterna ska säkerställa att barn med funktionsnedsättning har rätt att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör dem, varvid deras åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till deras ålder och mognad på lika villkor som för andra barn, och att de för att utöva denna rättighet erbjuds stöd anpassat till funktionsnedsättning och ålder.

FN:S KÄRNKONVENTIONER

Medborgerliga och politiska

- Rätten till liv
- Förbud mot tortyr
- Förbud mot slaveri och träldom
- Rätten till frihet och personlig säkerhet
- Likhet inför lag och domstol
- Rätten till yttrande- och åsiktsfrihet
- Rätten till fredliga sammankomster
- Rätten till föreningsfrihet
- Rätten att ingå äktenskap och bilda familj
- Rätten att välja och ingå i landets styre

Ekonomiska, sociala och kulturella

- Rätten till arbete
- Rätten till utbildning
- Rätten till att delta i det kulturella livet
- Rätten till socialt och ekonomiskt stöd
- Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard, att vara tryggad från hunger och svält
- Skydd för familjen
- Rätten till vila och fritid

KULTUR ELLER POLITISKT DELTAGANDE?

En kommun har beslutat att bygga en helt ny kulturverksamhet som dessutom ska göras tillgänglig för människor med olika funktionsnedsättningar. Av ekonomiska skäl tvingas dock kommunen att vänta med att sätta in en hörselslinga i salen där fullmäktige har sina möten.

SIMHALL ELLER SKOLA?

I en kommun har fullmäktige beslutat att bygga en ny simhall. Beslutet välkomnas av många men för att kunna bygga simhallen måste den planerade ombyggnationen av en skola läggas på framtiden. Skolan är i dagsläget inte tillgänglig för elever som använder rullstol.

CRPD ARTIKEL 4

2. Med avseende på ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter åtar sig varje konventionsstat att vidta åtgärder och till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser och, där så behövs, inom ramen för internationellt samarbete, för att trygga att rättigheterna gradvis förverkligas i sin helhet, utan att det ska inkräkta på de åtaganden i denna konvention som är omedelbart tillämpliga enligt internationell rätt.

UR SOU 2010:70

Normalt förutsätts det inom rättstillämpningen att nationell rätt harmonierar med Sveriges internationella åtaganden. Rättstillämparen jämför inte nationell rätt med internationella konventioner utan särskild anledning, t.ex. att en part i ett mål har åberopat en konvention eller att en oklarhet finns om hur nationell rätt ska förstås.

EUROPEISKA KONVENTIONEN OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH GRUNDLÄGGANDE FRIHETER

- Rätten till liv
- Förbud mot tortyr, grym och förnedrande behandling
- Förbud mot slaveri, slavliknande förhållanden och tvångsarbete
- Förbud mot godtyckligt frihetsberövande
- Rätten till en rättvis rättegång
- Respekt för privatlivet
- Religionsfrihet
- Yttrandefrihet
- Föreningsfrihet
- Rätten att ingå äktenskap och bilda familj
- Tillgång till effektiva rättsmedel

TILLÄGGSPROTOKOLL TILL EUROPAKONVENTIONEN

Dessa tilläggsprotokoll innehåller bland annat:

- Rätten till egendom
- Rätten till undervisning
- Rätten att rösta
- Rörelsefrihet

UR REGERINGSFORMEN:

19 § Lag eller annan föreskrift får inte meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Lag (2010:1408).

ARTIKEL 31 - ALLMÄN REGEL OM TOLKNING

1. En traktat skall tolkas ärligt i överensstämmelse med den gängse meningen av traktatens uttryck sedda i sitt sammanhang och mot bakgrunden av traktatens ändamål och syfte.

ARTIKEL 31:3 - ALLMÄN REGEL OM TOLKNING

Utöver sammanhanget skall hänsyn tagas till

- a) efterföljande överenskommelser mellan parterna rörande traktatens tolkning eller tillämpningen av dess bestämmelser;
- b) efterföljande praxis vid traktatens tillämpning som ådagalägger enighet mellan parterna om traktatens tolkning;
- c) relevanta internationella rättsregler som är tillämpliga i förhållandet mellan parterna.

DEMIR OCH BAYKARA MOT TURKIET

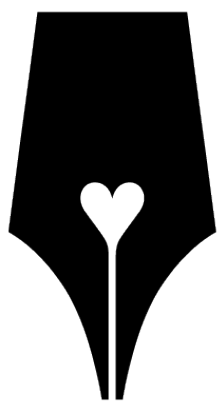
85. The Court, in defining the meaning of terms and notions in the text of the Convention, can and must take into account elements of international law other than the Convention, the interpretation of such elements by competent organs, and the practice of European States reflecting their common values. The consensus emerging from specialised international instruments and from the practice of Contracting States may constitute a relevant consideration for the Court when it interprets the provisions of the Convention in specific cases.

DEMIR OCH BAYKARA MOT TURKIET

86. In this context, it is not necessary for the respondent State to have ratified the entire collection of instruments that are applicable in respect of the precise subject matter of the case concerned. It will be sufficient for the Court that the relevant international instruments denote a continuous evolution in the norms and principles applied in international law or in the domestic law of the majority of member States of the Council of Europe and show, in a precise area, that there is common ground in modern societies.

TACK FÖR ATT NI LYSSNADE!

Annika Jyrwall Åkerberg LEGAL ADVISER

CIVIL RIGHTS DEFENDERS

WE EMPOWER PEOPLE

**NATALIA
PROJECT**

Defenders'
Stockholm Days

**Time
to Act**

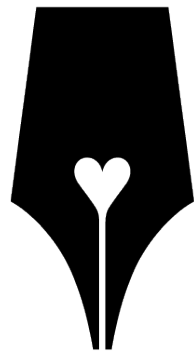

CIVIL RIGHTS DEFENDER
OF THE YEAR AWARD

HUMAN RIGHTS
INNOVATION INITIATIVE

BY CIVIL RIGHTS DEFENDERS

CIVIL RIGHTS DEFENDERS

WE EMPOWER PEOPLE

Join us at

www.crd.org
[@crdefenders](https://twitter.com/crdefenders)